

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 1 Sierpnia v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 23 lipca.

(z Gazety le Conservateur Impartial.)

Wczora, dnia 22, jako w dniu imienin Najjaśniejszej Cesarzowej Jejmości MARYI FEDOROWNY, Najjaśniejszej Jey wnuczki i Wielkiej Xiężny dziedzicznej Sasko-Weymarskiej, CESARZOWA JEYMOŚĆ, w pałacu peterhofskim, raczyła przyjąć życzenia i powinszowania, magnatów państwa, osób do dworu wstęp mających i ciała dyplomatycznego. Dany był wielki bal maskowy i oświecenie w ogrodach. Wspaniałey tey uroczystości wiele dodawała okazałości piękna dnia pogoda i niezmierny zbiór widzów, którzy się tam zestolicy i z okolic zgromadzili.

Hrabianka Zofija *Moden*, mianowana jest freylejną J. C. W. Wielkiej Xiężny Jejmości *Alexandry Fedorowny*.

W biegu zeszłego roku, medycy należący do komitetu medyko filantropicznego Cesarzkiego Towarzystwa Czcłokolubnego, leczyli kosztem towarzystwa 6442 osób; operacyi oczu wykonano 176.

Od 7 do 25 czerwca zawinęło do portu krensztażki 136 kłretaw kupieckich, w liczbie tey 103 angielskich. W tymże czasie do Rygi zawinęło 120. Od początku zaś żeglugi zawinęło 355, a wyszło 261.

Gazeta Senacka z dnia 21 czerwca ogłosiła następujący Ukaz okolny: „Wedle Ukazu JEHO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przedstawienia byłego P. Ministra Skarbu, w brzmieniu następującem: Z nadesłanych od PP. Gubernatorów cywilnych wiadomości, o włościanach przypisanych do fabryk i zakładów, między innemi dostrzeżono, że mieszczanin *Litwinow*, będący pierwszym w 3ciey gildzie kupców moskiewskich, od roku 1796 posiada fabrykę szklaną w gubernii nowgorodzkiej. A że artykułami 105 i 111 Urządzenia Miast, fabryki i zakłady pozwolono mieć i utrzymywać kupcom pierwszych dwóch gild: przeto były P. Minister skarbu pisał do Cywilnego gubernatora nowgorodzkiego, objawić *Litwinowemu*, iżby on wszedł do gildy, stanowi fabrykantów właściciel, albo sprzedał swój zakład temu, kto do jego utrzymywania ma prawo. A co się tycze uzyskania od *Litwinowa* niedopłaconych przezeń procentów za czas upłyniony od roku 1796 w porównaniu do summy, jakaby opłacać był powinien w 2giey zostając gildzie; znajduje 100) chociaż w Urzędzeniu miast i w dyplomacie Słoneckim oznaczone są stany, którym wolno mieć fabryki i zakłady, jednakże ukazem 1775 roku marca 17 dnia, dane jest prawo wszystkim i każdemu zakładać warsztaty i rękodzieła, nie szukając na to pozwolenia: 2re) iż ten Ukaz bez wątpienia wielu osobom, osobliwie mieszczanom i włościanom, dał powód, do zakładania fabryk i zakładów pod pozorem rękodzieł, wbrew prawidłom, zawartym w artykułach 105 i 111 Urządzenia miast: 3cie) mniemać należy, że i *Litwinow* na teżcie osnowie założył fabrykę szkła w roku 1796, i nie mając ze strony miejscowey zwierzchności należytey przestrogi, ażeby właściciele fabryk i zakładów wchodzili do gildy, stanowi temu właściciel, ciągle tę fabrykę posiadał, będąc w 3ciey gildzie stanu kupieckiego: 4te) dla czego uzyskanie

niedopłaconych przez *Litwinowa* podatków od roku 1796, wypadałoby zastosować tak do niego samego, jak i do zwierzchności miejscowey, która nie miała należytey bacności na dopełnienie praw; ale gdy okoliczność ta przez lat więcej dwudziestu zostawała w milczeniu, a w biegu tego czasu wiele osób, podpadających poszukiwaniu, bez wątpienia oddało się, albo, gdzie są, niewiadomo: przeto dla takich uwag mniemałoby rzecz tę puścić w zapomnienie. Były P. Minister skarbu, przedstawiając rzecz tę do rozpatrzenia i rozwiązania Rządzącego Senatu, prosił, azali nie podoba się nowo zalecić, komu wypada, względem należytego rozporządzenia, ażeby wszyscy mający zakłady lub fabryki 3ciey gildy i mieszczanie weszli niezwłocznie podług ustanowionego porządku do pierwszej lub drugiej gildy kupieckey, a włościanie ażeby wzięli na prawo prowadzenia takiego handlu ustanowione świadectwa; w przeciwnym zaś zdarzeniu, ażeby sprzedali swoje zakłady mającym prawo je posiadać w przeciągu półrocznego terminu, od czasu ogłoszenia o tem Ukazu, i żeby naprzyszłość nad ściślem tego wykonaniem miało bacność nayszczynniejszą, pod surową w przeciwnym zdarzeniu odpowiedzialnością Zwierzchności miejscowey. **ROKAZALI:** zgodnie z tem przedstawieniem, wyżej przerzeczone przypadające od mieszczanina *Litwinowa* i Nowhorodzkiej Zwierzchności miejscowey uzyskanie niedopłaconych od roku 1796 procentów, należnych gildy kupieckey, dla przyczyn w niem wyrażonych, puścić w zapomnienie; o czem do Nowgorodzkiego Rządu Gubernialnego i Skarbowey Izby posłać Ukazy. A żeby wszyscy, posiadający zakłady lub fabryki kupcy 3ciey gildy i mieszczanie weszli niezwłocznie porządkiem przepisany do 1szej lub 2giey gildy kupieckey, włościanie zaś, iżby na prawo takowego handlu wzięli ustanowione świadectwa, a w przeciwnym zdarzeniu iżby sprzedali swe zakłady mającym prawo ich posiadania w półrocznym terminie, od czasu ogłoszenia o tem ukazu, i żeby na przyszłość nad ściślem tego wypełnieniem bacność miano nayszczynniejszą, pod surową w przeciwnym zdarzeniu odpowiedzialnością Zwierzchności miejscowey, zalecić przez ukazy do wszystkich Rządów Gubernialnych i Izb Skarbowych, również przez Ukaz uwiadomić i P. Ministra skarbu. Dnia 27 czerwca 1823 roku.

W dalszém ciągnienu loteryi na cztery majątki nieruchome, leżące w guberniach niżehorodzkiej, orłowskiej i tulskiej, i nadto na sumę 1,522,000 rubli assygnacyami, wyszły numera następujące, z przypadającymi na nie wygranami:

Dnia 14 lipca.

Ner 31.810	50.000 rubli.
Ner 71.119	10.000 rubli.
Ner 58.973	1.000 rubli.
Nra 42.545; 47.772; 54.913; 98.215; 101.326;	
116.154 i 157.188	po 500 rubli.
Nra 5.554; 5.736; 9.742; 28.591; 45.145; 100.360	
i 163.082	po 200 rubli.
Nra 1.107; 16.551; 25.053; 48.911; 104.182;	
119.001; 131.171; 131.662; 132.916; 135.895; 136.492	
i 155.919	po 100 rubli.

Nra 7; 15.642; 36.907; 39.001; 51.770; 53.989; 55.949; 56.377; 62.283; 75.966; 90.125; 97.499; 113.390; 114.696; 120.966; 122.904; 130.256; 135.081; 135.888; 137.651; 140.945; 147.968; 149.442; 150.119; 153.600; 158.076 i 166.661 po 75 rubli.

Nra 165.996; 123.481; 111.935; 100.608; 144.962; 32.053; 70.400; 108.014; 30.503; 5.508; 35.702; 105.020; 68.326; 87.416; 41.840; 4.351; 118.161; 168.127; 71.400; 164.362; 98.263; 104.877; 81.278; 114.425; 105.985; 78.803; 164.130; 128.301; 154.731; 162.221; 25.078; 18.758; 19.982; 6.914; 49.553; 105.679; 82.037; 11.868; 157.988; 83.613; 40.283; 72.962; 44.327; 9.204; 134.979; 166.875; 54.530; 77.011; 119.999; 22.459; 56.806; 72.742; 26.403; 154.639; 6.571; 28.579; 4.152; 96.230; 142.686; 146.352; 156.131; 123.585; 116.300; 33.727; 123.864; 116.701; 21.702; 100.496; 46.526; 54.416; 10.726; 71.862; 73.040; 152.923; 88.994; 33.440; 28.068; 49.885; 62.461; 108.706; 30.919; 156.241; 56.183; 126.399; 121.016; 93.370; 103.014; 86.455; 64.177; 1.841; 33.924; 136.696; 112.396; 68.939; 69.461; 51.101; 24.825; 142.431; 96.537; 118.870; 133.352; 168.755; 38.505; 123.085; 130.325; 117.870; 15.284; 97.119; 122.552; 96.894; 90.613; 12.586; 54.244; 41.632; 156.746; 128.899; 1.809; 13.266; 12.603; 29.218; 46.338; 105.277; 111.687; 105.340; 91.574; 87.907; 28.329; 89.151; 72.341; 128.893; 12.839; 18.691; 113.618; 101.364; 118.833; 163.247; 61.828; 46.952; 155.742; 122.448; 61.903; 15.096; 139.022; 76.424; 127.597; 116.315; 47.970; 50.754; 150.726; 111.666; 158.006; 132.155; 49.985; 75.586; 75.254; 22.916; 146.858; 68.701; 62.980; 142.968; 106.420; 81.719; 23.593; 161.102; 118.411; 165.954; 135.174; 154.371; 137.476; 90.011; 22.830; 157.219; 66.390; 140.286; 155.307; 27.763; 79.815; 134.383; 97.956; 36.985; 56.541; 32.940; 163.242; 1.442; 147.569; 139.503; 60.721; 132.654; 79.921; 136.722; 169.512; 116.135; 84.892 i 23.261 po 50 rubli.

Kurs petersburski d. 20 lipca: dukat hollenderski nowy 11 r. 75 kop.. Zmiana złota 2 r. 88½ kop. Zmiana srebra 2 rub. 70½ kop.

Nieustający dochód komisyyi umorzenia długów: 6g assygn. - po - - 101 -
6g brzęcząca monetą - 98 - } procentow
5g takąż - - - - 82½ - }

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 5 sierpnia.

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO

etc. etc. etc.

XIĄŻĘ NAMIESTNIK KRÓLEWSKI

W Radzie Stanu.

Zważywszy, iż dla ułatwienia Kontrolli handlu wewnętrznego, potrzebne jest oznaczenie stosunków między kupcami i handlującymi drobnym towarem, powszechnie kramarszczyzną zwanym: zważywszy oraz, iż oznaczenie stosunków takowych, Skarb publiczny od licznych defraudacyi dochodu celnego zabezpieczyć, a kupcom ryczałtowym handlem trudniącym się, znaczne korzyści zapewnić może, na wspólne przełożenie Komisyyi rządowych spraw wewnętrznych i policyi, tudzież przychodów i skarbu, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1. Począwszy od dnia 1 stycznia 1824 roku, tylko kupcy utrzymujący księgi kodexem handlowym przepisane, i w konsensa prawem oznaczone zaopatrzeni, mogą towary do wprowadzenia do kraju dozwolone bezpośrednio z za granicy na handel zapisywać i sprowadzać.

Art. 2. Wszyscy handlujący drobnym towarem powszechnie kramarszczyzną zwanym, ksiąg kodexem handlowym przepisanych, stosownie do § 5 prawa seymowego o opłatach stęplowych, nie utrzymujący, żadnych towarów z za granicy bezpośrednio sprowadzać nie mogą, lecz wszystkie towary, jakich na sprzedaż częstkową potrzebują, od kupców krajowych księgi handlowe utrzymujących, nabywać winni.

Art. 3. Kramarzom takowym nie wolno będzie rozsyłać za kwitami zaświadczającymi, ani

też sprzedawać swego towaru gdzieindziej, jak tylko w mieście ich zamieszkania, a to pod karąmi na defraudantów przepisane.

Art. 4. W miejsce ksiąg, dla handlujących kodexem handlowym przepisanych, wszyscy kramarze, dla wewnętrznej kontroli handlu, utrzymać mają księgi konnotacyjne ostęplowane.

Art. 5. W księgi konnotacyjne artykułem powyższym przepisane, każdy kupiec, od którego kramarz towary na sprzedaż częstkową zakupuje, obowiązany jest ilość ich, gatunek i datę wzięcia z handlu jego towarów wpisać.

Art. 6. Każdy handlujący, któryby albo ksiąg kodexem handlowym przepisanych, albo też księgi konnotacyjne, w art. 4 niniejszego postanowienia przepisane, nie posiadał, jako defraudant, a towar jego jako zdefraudowany, uważanym byćż ma.

Art. 7. Kommissya rządowa przychodów i skarbu wskaże formę utrzymywania ksiąg handlowych, oraz księżeczek konnotacyjnych i bliższe szczegóły porządku utrzymywania i odnawiania tychże ksiąg dotyczące się przepisze.

Wykonanie niniejszego postanowienia komisyyom rządowym spraw wewnętrznych i policyi, tudzież przychodów i skarbu, w czem do której należy, niemniej umieszczenie go w dzienniku praw, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu rady administracyjney d. 22 lipca 1823 r.

(podpisano) Zajączek.

Minister przydujący w kom. rząd.

przychodów i skarbu (podp.) X. X. Lubecki.

Radca Sekretarz stanu, jenerał brygady

(podpisano) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz stanu, jenerał brygady

(podpisano) Kossecki.

Zgodno z Wypisem:

Minister sprawiwości M. Badeni.

Za Sekretarza jeneralnego Szef bióra K. Hofmann:

HISZPANIA.

Madryt dnia 16 lipca.

(z Gazety Warszawskiej.)

W tej chwili oficer przywiózł wiadomość o krwawey bitwie z jenerałem Quiroga. Jenerał Hubert, dowodzący przednią strażą dywizyi jenerała Bourke, zajął Ferrol i jest niedaleko Korunny. Doniesienia z Kadyzu są bardzo zaspokajające. Z Badalona dowiadujemy się, iż nieprzyjaciel d. 13 b. m. wieczorem uczynił z Barcellony trzecią wycieczkę dwiema kolumnami, z których jedna udała się ku Sarria, a druga ku Horta. Dwa bataliony francuzkie odparły nieprzyjaciela i ścięły go aż pod mury miasta. Pod Barcelloną stało jeszcze 6,000 woyska nieprzyjacielskiego. Codzień wielu żołnierzy z osady ucieka do nas. Nie wiadomo, czy Mina żyje lub umarł.

Dwie kompanie artylleryi odebrały d. 6 b. m. rozkaz udania się śpiesznie do Sewilli, co podług dzienników paryzkich jest skutkiem zwawey bitwy, zaszły niedaleko wyspy Leon, między woyskiem francuzkiem a konstytucyjnem hiszpańskim.

Mówią bardzo o sessyi stanów, odprawionej d. 21 czerwca w Kadyzie. Naradzano się o tém, co w obecnych okolicznościach przedsięwziąć wypada. Stany zapytały się jenerała Zayas, czyli z woyskiem swoim postanowił uskutecznić środki, któreby uchwalono, choćby nawet przeciwko osobie Króla były wymierzone. Jenerał ten miał odpowiedzieć, iż można na nim polegać, gdy idzie o utrzymanie konstytucyi; a bynajmniej, gdyby miano targnąć się na osobę Monarchy. Słychać, iż deputowany Valdes miał piorunującą mowę, w której zagroził Królowi.

Jenerał Ballasteros przybył d. 30 czerwca do Grenady, a Villa-Campa do Ronda. Sądzą, iż oba te korpusy myślą się połączyć, a potem udać się przeciw woysku, trzymającemu Kadyz w zamknięciu.

List prywatny donosi między innymi o wypadkach w Galicyi: „Wiemy tylko, iż kilku oficerów z korpusu *Morillo*, dowiedziawszy się o mianowaniu Rejencyi w *Sevilla*, zrzuciło wypadki, zaszło w głównej kwaterze w *Lugo*. Porozumie- li się z Panem *Cabanos*, szefem głównego sztabu, i chcieli bez rozlewu krwi oddać Galicyę pod władzę dawnego rządu. 3 półki, które z początku do tego zamysłu należały, odmieniły potem swoje zdanie i przyłączyły się do korpusu *Quiroga*.“

Straż więźni w *Burgos* odebrano milicyi mieyskiej, i oddano ją woysku francuzkiemu.

Brygada dragonii jenerała *St. Priest* doścignęła niedaleko *Huebla* artylleryą jenerała *Lopez Bannos*, i zabrała 20 dział, i 30 wozów z prochem, oraz kilka innych ze sprzętami woyskowemi.

Słychać, iż minister skarbu rejencyi domaga się od więzy pieniędzy na zwroczenie pewnemu bankierowi paryżkiemu pieniędzy, dawanych rejencyi, a wynoszących miesięcznie 6 milionów realów. Kapituły w *Toledo*, *Sevilla* i *Walencyi*, oraz inne bogate katedry hiszpańskie mają przyjąć na siebie ten obowiązek, pod warunkiem, aby Papież upoważnił je do sprzedaży części dóbr, które posiadają.

Kosztom Francyi urządzają się bataliony hiszpańskie w *Walencyi* i *Sevilla*.

Nowa gazeta, wychodząca pod wpływem rejencyi, umiesciwszy wiadomą odezwę jenerała *Morillo*, przydaje następującą uwagę: „Upodlenie i trzymanie w niewoli Króla, kochającego swój naród i wzajemnie od niego kochanego, bunt woyska, który Hiszpanię pozbawił zwierzchniej władzy nad prowincjami jej w Ameryce, a przez to umniejszył krajowi na rok 600 milionów realów gotowemi pieniędzmi i 300 milionów towarami krajowemi, obciążenie narodu długiem wynoszącym 2000 milionów realów, a nakoniec szalone wydawane odezwy i wściekłość wandalska, z jaką włożono więzy na mieszkańców Hiszpanii, takie to są dobrodziejstwa, które winniśmy stanom.“

FRANCYA.

Paryż dnia 21 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Jeden z tutejszych dzienników donosi, iż w dniach 1, 2 i 4 b. m. zaszły bitwy, w skutku których jenerałowie *Ballasteros* i *Lopez Bannos* weszli d. 5 b. m. do *Sevilla*, a jenerał *Bourmont* zajął skoncentrowane stanowiska pod *St. Lucar*.

Bitwy pod *Barcellona* były bardzo krwawe, woysko nasze wynosiło 15,000, a hiszpańskie 12,000 ludzi. Oddział złożony z 1,600 ludzi pod dowództwem jenerała *Rotens* walczył z dwoma naszymi półkami piechoty i półkiem huzarów. Dywizye hiszpańskie, które się cofnęły ku *Tarragonie*, stoją w oszańcowanym obozie.

Dnia 17 b. m. rozeszła się na giełdzie tutejszey pogłoska, iż jenerałowie *Ballasteros* i *Zayas*, pólaczywszy się z sobą, tamują związek między *Madrytem* a *Sevilla*. Dzienniki ministeryalne, ani potwierdzają, ani zbijają tey wieści.

Jenerałowie *Guilleminot*, *Bordesoult* i *Donnadieu*, mają otrzymać dostojność parów.

Taż gazeta donosi z *Paryża* pod d. 22 lipca. Marszałek *Moncey* wyraża w raporcie swoim do ministra woyny, pisanym d. 18 b. m. z *Badalona*: „Wieczorem d. 15 b. m. osada *Barcelleny* ośmieliła się trzeci raz uczynić wycieczkę ku dwóm mieyscom linii naszej. Jeden oddział ciągnący ku *Soria* zatrzymał się na równinie pod zasłoną dział w zewnętrznych szanцах; a drugi wynoszący 1,200 ludzi, posunął się ku *Horta* w zamiarze okrążenia *Gracias* z lewej strony. Naprzeciw tego ostatniego oddziału wysłał Hrabia *Curial* kilka kompanii piechoty stojących w *Gracias*, a wkrótce potem nadciągnęły z *Utzer* dwa bataliony pod dowództwem półkownika *Munk*, uderzyły z boków na nieprzyjaciela, odparły go zupełnie, i ścięły aż pod mury twierdzy przy okrzykach: *Niech żyje Król!* Nieprzyjaciel miał 20 kilku ludzi ranionych a my tylko 3.“

Według listów prywatnych z *Madrytu* pod d. 16 b. m. jenerał *Hubert* miał pobić korpus nieprzyjacielski w Galicyi, zabrać w niewolę 1,500 ludzi, między którymi jest jenerał, i zdobyć wiele dział, oraz znaczną liczbę taborów. Listy te donoszą dalej, iż *Morillo* przyłączył się z 3000 ludzi do woyska naszego, i wspólnie ciągnie przeciwko *Quiroga*. Szef głównego jego sztabu przybył d. 13 b. m. do *Madrytu* zapewne z uznaniem rejencyi przez *Morilla*.

Lubo zajęta twierdza *Kordonna* jest małą, stanowi jednak oswobodzenie wyższej Katalonii. Wreszcie głodem tylko można ją przymusić do poddania się, bo przypuszczać szturmu nie podobna; działa twierdzy górują nad kopalniami soli, które woysku francuzkiemu i rojalistowskiemu przynoszą na dzień dochodu blisko 700 piastrow. *Mina*, nie widząc dla siebie bezpieczeństwa w *Saus*, przybył do *Barcellony*, zład *Milans* i *Llobera* wyszli i d. 5 b. m. założyli główną kwaterę swoją w *Villa-Franca de Panades*. Codziennie prawie w *Barcellonie* bywają rozstrzelani publicznie, nieszczęśliwi, którzy smutnym losem dostaną się w niewolę; tajemnie zaś więcy jeszcze innych ludzi podobnego losu doznaje. Według gazet angielskich Xiążę *Dalmacyi (Soul)* udał się z synem swoim przez *Londyn* do *Dublinu*.

Dnia 25. Odebrano tu przez telegraf następującą wiadomość z *Bajonny* pod d. 24 b. m. „Z *Madrytu* 21 lipca. Major jeneralny do ministra woyny: Nieprzyjaciel mający blisko 9,000 ludzi, i wspierany od wszystkich bateryy swoich, uczynił d. 16 b. m. wycieczkę z wyspy *Leon* i twierdzy *Trocadero*; lecz wszędzie ze stratą 1,500 ludzi odparty został. Strata nasza jest mała. Jenerał *Molitor* zajął d. 30 twierdzę *Lorca*, i ciągnie ku *Grenadzie*. Jenerał *Bourke* pozwawey bitwie zamknął *Korunę*.“

Sądzą w *Madrycie*, iż woyna skończy się na zacięciu *Kadyxu*, co gdy nastąpi, Xiążę *Angoulême* ma wrócić do *Paryża*, a wkrótce za nim uda się jenerał *Guilleminot*. Regencya madrycka ma zaciągnąć pożyczkę na utrzymanie woyska francuzkiego w Hiszpanii. Słychać, iż w tey mierze uczyniono propozycye bankierowi *Rothschild*, który jeszcze nie dał stanowczey odpowiedzi.

Dnia 26. Donoszą z *Tuluzy*, iż Xiężna *Angoulême* przybyła d. 18 b. m. do *Bagneres de Luchon*, i konno odprawiła przykrą podróż przez góry.

Czytamy w dzienniku *Biała Chorągiew*, iż *P. Achille de Jauffroy*, jadący do *Madrytu*, został uwięziony w *Burgos*; lecz nie wiadomo, z jakiego powodu.

Bajonna dnia 14 lipca.

(z teyże gazety.)

Niespokojni ludzie w *Mont-de-Marsan* namówili nie dawno kilku żołnierzy, aby z buntowniczymi pieśniami chodzili po mieście. Przez nieporozumienie oskarżono przechodzący właśnie tamteley zosty półk o uczestnictwo do tego bezprawia; lecz gdy wkrótce pokazała się omyłka, przeto marszałek *Lauriston* oddał chlubne świadectwo rzeczonemu półkowi, który dziś przeszedł tędy do Hiszpanii.

Dnia 17. Biskup tarazonski, wielki inkwizytor hiszpański, który od dwóch lat bawił tu na wygnaniu, wyjechał onegdaj na powrót do dyeczyi swojej.

Jenerał *Alexander O' Donnel*, który z półkiem swoim stoi w *St. Sebastian*, wydał rozkaz dzienny, zbijając twierdzenie kilku dzienników francuzkich, jakoby z innymi oficerami tegoż samego stopnia chciał zgwałcić przysięgę konstytucyi; oświadcza, iż do ostatniego bronić się będzie.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 9 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Samiotowie, o których donoszono, iż się lekają napadów nieprzyjacielskich, rozpoczęli sami

kroki zaczepne. Wylądowali nie dawno pod *Miletum* i *Halikarnasem*, znieśli turków; znaczną liczbę w niewolę wzięli, poczem zabrali świeżo zerżnięte zboże, oraz wiele bydła i wszystko do oczyszczonej wyspy przewieźli. Ipsaryoci ze swojej strony, w obliczu floty tureckiej, stojącej pod *Mityleną*, napadali na brzegi Azji mniejszej, ukazywali się nawet pod zamkiem broniącym wniwoisa na zatokę smirneńską. Gdyby się osada tej twierdzy zmniejszyła, grecy odważyliby się na nią napisać, gdyż mało już w niej znajduje się chrześcijan, na których popolicie turcy odwetu szukają. Podają za rzecz pewną, że flota idryjska wysadziła 2000 ludzi na wyspę *Stalimene* (dawniej *Lemnos*), na której dwie trzecie części mieszkańców są muzułmani; zniszczyła założone tam od niejakiego czasu zapasy dla floty otomańskiej, spaliła różne okolice i zabrała znaczną liczbę niewolników, których za znakomity okup na wolność wypuścić oświadczyła.

Dowiadujemy się, iż przełożenia angielskiego kapitana *Hamilton*, dowodzącego fregatą *Cambrian*, posłane do ludów greckich, aby amnestją W. Sultana przyjęły, nigdzie nie miały pożądanego skutku. Te przełożenia zmierzają do tego, aby Grecya zostawała w takich związkach z Portą jak *Multany* i *Włoszczyzna*. Rząd grecki nie dał dotąd żadnej odpowiedzi, a pojedyncze krainy ani słysząc o żadnych układach nie chciały, zwłaszcza, iż w obecnej chwili wszystko pomyślnie im idzie, a blisko znajdująca się flota otomańska, zniweczyłaby wszelkie przyrzeczenia.

ANGLIA.

Londyn dnia 19 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dziennik *londyńska Gwiazda*, umieścił następującą odpowiedź ministra *Canning* na przesłane mu poselstwo od rejencji hiszpańskiej.

Do Pana *Wiktora Szes*. Mości Panie! Mam zaszczyt oznaczyć W Panu, iż odebrałem list do mnie na d. 7 b. m. pisany, w którym uwiadomiasz mnie o ustanowieniu nowej rejencji w *Madrycie*. Podobnie rejencya kilka już do mnie z *Urgelu* i mieysc innych pisała listów, donosząc o objęciu przez nią rządów. Nie uznałem był potrzeby odpisywania na którykolwiek; jeżeli zaś teraz zabaczam od mego postanowienia, czynię to tylko, z tego jedynie względu, iż nie grzecznie byłoby odprawić W Pana posłańca bez zapewnienia, że list wręczony mi został. Król, Pan mój, który przy dworze madryckim ma swego ministra, nie może przyjąć żadnego podobnego pisma.

Dnia 22. Panowie *Lubbock* i *Campbel* ze współnikami podjęli się nowej pożyczki hiszpańskiej milion 200,000 funtów szterlingów, która ma być jedynie użytą na zaspokojenie wierzyteli rządu konstytucyjnego.

Lubo mała eskadra francuzka krąży koło brzegów *Kadyxu*, niektóre atoli okręty amerykańskie zawijają tam i wypływają, a doznając przeszkody odwołują się do flotyli amerykańskiej, będącej nie daleko na morzu śródziemnym, która za pierwszym oskarżeniem się ma nadpłynąć i żądać odpowiedzialności. Tym sposobem *Kadyx* dostaje żywności i innych potrzeb.

Podróżni, którzy przybyli do *Plymouth* przywieźli wiadomość z *Korunny* pod d. 16 b. m., iż francuzi w liczbie 8,000 ludzi uderzyli na hiszpanów pod *Korunną* i odnieśli zwycięstwo. Mieili utracić 800 ludzi.

WŁOCHY.

Rzym dnia 9 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Zdrowie Oycy s. polepsza się. W nocy dnia 8 użył snu godzin 5, a z dnia 8 na 9 godzin 7, poczem gorączka ustała, a lekarze dziwili się nad tak gwałtownem przesileniem się choroby.

Dnia 11. Oyciec s. już jest raźniejszy i spokojniejszy. Jadł mało, lecz z apetytem. Każde jednakże poruszenie ciała sprawia mu wielką boleść, którą z nadzwyczajną oierpliwością znosi. Ostatniej nocy spał godzin 7, dzisiaj niewidac gorączki.

NIEMCCY.

Od brzegow *Menu* dnia 19 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 15 b. m., uderzył w *Strazburgu* piorun w wieżę kościelną, lecz bez wielkiej szkody; dzwon atoli zegara, dotkniętego spadającym piorunem, utracił czystość głosu, którą dopiero w godzinę odzyskał.

Gazety saskie umieściły następujący artykuł: „Syn jednego monarchy murzynów przeszedł na wiarę chrześcijańską. Oyciec jego, Król *Bamby*, umarł; syn starszy objął rządy, wypowiedział sąsiedzkiemu krajowi wojnę, został zwalczony i musiał swój kraj opuścić. Nie miał wtedy nad lat 16 wieku, kiedy się udał do *Banjam*, gdzie brat jego przepędzał życie prywatne. W podróży jednakże poymany został przez woyska nowego Króla *Bamby*, i zaprzędany za niewolnika. Przez czas niejaki był ogrodnikiem. Kupiono go potem w *Le* za pół korca soli, pan zaś jego przewiozł go z innymi niewolnikami na czólnie przez rzekę *Ningo*. Z niewolników tych zabijano codzień jednego na pożywienie dla pana i przewoźników. Każdego ranka właściciel przybywał z długim nożem na statek, wybierając najotyłszych: szczęściem, młody nasz murzyn nie należał do ich rzędu. Przy wyjściu rzeki sprzedał go właściciel za starą odzież; ale rozpacz, zgrzyzota i głód, tak wyniszczyły młodego murzyna, iż wysiadając ze statku upadł na ziemię, niemogąc na nogach ustać. Nowy pan jego, orzeźwił go kilku policzkami, z zapewnieniem, iż zarządnym będzie na śniadanie, lecz gdy zobaczył, iż z suchych kości nieosobliwszyby miał przysmak, zamienił go za kilka nabojew prochu. Takimto sposobem ów nieszczęśliwy przechodził długo z rąk do rąk, nim zakupiony został za sztabę żelaza przez portugalskiego kupca. Ten kazał mu głowę ogolić i na okrętowym pokładzie w łańcuchy okuć. Okręt ten zabrany został wkrótce przez anglików; udarowano zaraz wszystkich murzynów wolnością; a w *Sierra Leona*, gdzie teraz przywieziony został, odebrał młody murzyn chrzest święty; przybył do *Begent Town*, gdzie w jednym angielskim domu przyjął służbę kucharza, zapomniawszy zupełnie o odziedziczonym po oycu tronie.“

Hamburg d. 24 lipca

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Twierdzą za rzecz pewną, iż Pan *A Court*, poseł angielski przy dworze hiszpańskim, otrzymał zażalenie, aby do dalszego rozkazu, bawił w *Gibraltarze*.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 31 juli rubel srebrny 3 rub. 77½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 70, stary r. 11 kop. 51½, imperyal r. 36 kop. 60½.

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora*.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 1 sierpnia v. s. 1825 Roku.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

1. Полевая Провиантская Коммисія Отдѣльнаго Липовскаго Корпуса объявляетъ, что на поставку провианта для войскъ сего Корпуса, въ Гродненской, Виленской, Минской и Волынской Губернiяхъ и въ Бѣлостокской Области квартирующихъ, равно для Внутреннихъ шамо въ районъ Корпуса состоящихъ и для находящихся въ Варшавѣ и окрестности на продовольствiе оныхъ съ 1-го Января 1824 по 1-е Января 1825 годовъ, производимся будущъ торги: въ Гродненской, Виленской, Минской и Волынской Казенныхъ Палатахъ, во 2-мъ отдѣленiи Бѣлостокскаго Областнаго Правленiя и въ сей Коммисiи, въ Ноябрь мѣсяцъ сего 1823 года, именно: въ Бѣлостокъ и Минскъ 1, 2 и 3го, перепоржки: 5, 6 и 7-го, число. Въ Вильнѣ, Гроднѣ и Житомирѣ 7, 9 и 12-го, перепоржки: 13, 14 и 15-го число. Въ Варшавѣ 22, 24 и 26-го, перепоржки: 27, 28 и 29-го число.

На сiя сроки вызываючися желающiе къ торгамъ съ законными загонами, на сей разъ въ пятую часть прошиву подряда. Планъ и Кондiци, по коишъ будущъ производимся торги и поставки, разосланы уже въ вышеозначенные казенные Палаты и въ Бѣлостокское Областное Правленiе и публично въ оныхъ будущъ открыты а исчислительныя ведомости о потребностяхъ провианта, въ слѣдъ за симъ нудаже будущъ препровождены; сверхъ того также Планъ и Кондiци сообщены и Дворянскимъ Предводителямъ упоминаемыхъ Губернiй, у коишъ всякому желающему вслушавъ въ торги, можно видѣть оныя; и особо того можно видѣть сей Планъ и Кондiци во всякое время въ Корпусной Провиантской Коммисiи въ Варшавѣ.

Огłoszenie.

Polowa Prowiantka Kommissya oddzielnego Litewskiego Korpusu ogłasza, że na dostawę prowiantu dla wojsk tego Korpusu w guberniach Grodzieńskiej, Wileńskiej, Mińskiej i Wołyńskiej i w Obwodzie Białostockim rozłożonych, również dla wewnętrznych tam w rajonie korpusu zostających i dla znajdujących się w Warszawie i w okręgu, na ich wyżywienie od 1go styczni 1824 do 1go styczni 1825 roku będą się odbywać targi: w Grodzieńskiej, Wileńskiej, Mińskiej i Wołyńskiej Izbach Skarbowych, w 2gim oddziale Białostockiego obwodowego rządu i w tej Kommissyi, w miesiącu nowembrze teraźniejszego 1823 r., a mianowicie: w Białymstoku i Mińsku 1, 2 i 3go; przetargi 5, 6 i 7go. W Wilnie, Grodnie i Żytomirzu 7, 9 i 12go; przetargi: 13, 14 i 15go. W Warszawie 22, 24 i 26go; przetargi 27, 28 i 29go.

Na te terminy wzywają się życzący do targów z prawnymi kaucjami, na ten raz w piątej części w proporcji do całego podradu. Plan i kondycje, podług których mają się odbywać targi i dostawa rozosłane już do wyżej wyrażonych Izb Skarbowych i do Białostockiego obwodowego Rządu i publicznie w onych będą otwarte, wiadomość zaś o ilości potrzebnego prowiantu niezwłocznie także będzie przesłana; oprócz tego, tenże plan i kondycje zakomunikowano i Marszałkom szlacheckim pomienionych gubernij, u których, każdy życzący wejść w układy, może je widzieć; a nadto ten plan i kondycje można widzieć w każdym czasie w korpusnej proviantskiej Kommissji w Warszawie.

Przedaż towarów skonfiskowanych.

1. W Wileńskiej Składowej Tamożni będą się przedawać we 3ch terminach, to jest, 4, 7 i 9 augusta skonfiskowane towary: 177 chustek bawełniczych naboykowych; i borli farbowanej 34½ arszynow, życzący kupić wzywają się na powyższe terminy.

Przedaż publiczna.

1. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Dla przedaży murowanego domu, położonego w mieście Wilnie na Święto-Michalskim zaułku Xiędza Prałata Ignacego Kontryma, ocenionego podług 10cioletniej intraty, 12,000 rubli assygn. oddanego na ewikcyą za byłych we trzech miastach Grodzieńskiej Gubernii od 1815 do 1819 roku poborców akcyzney od trunków poszliny, Józefie Houwalcie, Józefie Kollusowskim i Kontrymie Sowiezniku Kollegialnym, na uzyskanie dopuszczoney od nich odkupney niedoimki, naznaczone terminy: 1szy 14, 2gi 17 następującego 7bra a 3ci ostateczny za 3 miesiące od dnia wydrukowania, które nastąpi później, w Sanktpetersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatem życzący kupić pomieniony dom zechcą przybywać na terminy do targów do tego Rządu. Dnia 23 julii 1823 roku. Sowieznik Białocki. Sekretarz Kleyst. Guberski Sekretarz Maksimowicz.

1 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięty tutejszey gubernii w Kowieńskim powiecie bez paszportu, Andrzej Pietrowicz, który między innemi na examinie wyznał, że od urodzenia ma lat 32, rodem z gubernii inflantskiej ryzkiego powiatu, ze wsi Lubeki, ząd jakoby w 1812 roku oddany w Rydze do milicyi; dla meokazania do potwierdzenia tego najmniejszych dowodow, na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 20 augusta 1807 nastaley, uznany włoczegą i na mocy 10tego paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu pod d. 23 february 1823 roku, danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na posielenie odesłany d. 12 tegoż maja podług urzędzenia o posylających się, do tobolskiego Przykazu zsyłkowych, o czem zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu, uwiadamiają się właściciel tego włoczegi albo gromada do której należał. Przymioty pomienionego włoczegi: wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz; twarzy podługowatej, czarniawey, suchej, włosow na głowie ciemnorusych, a na wusach swiatlorusych; oczu błękitnych, nosa długiego ostrego, na stopie lewey nogi zwierzchu znak od rozcięcia siekierą. Dnia 20 julii 1823 roku. Sowieznik Białocki. Sekretarz Kleyst. Stołanaczelnik Suchocki.

Od tegoż Rządu ogłasza się, iż wzięty tutejszey gubernii w Kowieńskim powiecie bez paszportu Ananii Nikolaiew, który między innemi na examinie wyznał, że od urodzenia ma lat 31, rodem z miasta Moskwy, z poddanych Piotra Michajłowicza Jurjewa odstawnego Majora; dla meokazania do potwierdzenia tego najmniejszych dowodow, na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 29 augusta 1807 roku, podług rezolucyi Rządu pod d. 22 maja 1823 r. nastaley, uznany włoczegą, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu pod d. 23 february 1823 roku, danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na posielenie odesłany d. 26 tegoż maja, podług urzędzenia o posylających się, do tobolskiego Przykazu zsyłkowych, o czem zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu uwiadamiają się właściciel tego włoczegi albo gromada do której należał. Przymioty pomienionego włoczegi: wzrostu 2 arsz. 2 wiersz; twarzy podługowatej, włosow na głowie ciemnorusych pomieszanych z swiatłemi, na brodzie ciemno rusych, oczu błękitnych, nosa miernego; włosow na wusach swiatlorusych. Dnia 2 julii 1823 r. Podpisy jak niżej.

1. Wedle Ukazu JEHO IMPERATOR-SKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rosyją etc. etc. etc.

Pozew edyktałny przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Januszewa w powiecie Wilkomierskim leżących za remissą Sądu Gł. Litew. Wileń. Departamentu 2go exystujący, z powództwa Urodz. Ignacego Derrmont Siesickiego Podkomorzycy Ptu Wilkomier. po debitorów zeszłego Józefa Siesickiego Podkomorzego i Podkomorzycy massy konkursowey zawiniających, jako to Urodzonym, Ferdynandowi Kontrymowi Kolleskiemu Sowiernikowi o summę czer. zł. 250 z procentami za obligiem roku 1809 apryla 13 wydanym, Antoniemu Bolewiczowi o czer. zł. 260 i T. B. 250 z procentami za obligiem 1797 marca 20, Janowi Duraszewiczowi o czer. zł. 100 i rub. sr. 43 z procentami za obligiem 1819 apryla 1, Ignacemu Tyszce o rubli sr. 173 z procentami za trzema inskrypcyami, Mowszy Binowiczowi wydanemi, od tego w roku 1821 februaryi 24 Podkomorzemu Siesickiemu przelanemi, Franciszkowi Jazdowskiemu Sędziemu Granicz. Szawel. o czer. zł. 78 za listem wyznaczonym roku 1819 maja 6 dnia; Michałowi Zylińskiemu Prezyden. Ziem. Trockiemu successorowi Antoniego Zylińskiego o rub. sr. 24 z procentami za skryptem 1809 februaryi 6, Adama Kołyczki Sędziego successorom o czer. zł. 50 z procentami za kartą 1802 gbra 6, Mateuszowi Siesickiemu b. Prezyden. Ziem. Wilkomier. o czer. zł. 353 z procentami za obligami 1799 i 1800, Witkowskiemu Pisarzowi za obligiem 1802 junii 18, Julianowi Dworzeckiemu o rub. sr. 67 z procentami za listem 1807 gbra 19, Justynowi Rentowi Sekretarzowi Sądu Granicznego Wilkomier. o rub. sr. 400 z procentem za obligiem 1822 apryla 2, Gasprowi Romanowiczowi b. Assesorowi Sądu Główn. o rub. sr. 132 za listem 1807 gbra 21 i rub. sr. 174 za listem bez daty. r. Januaryi 8 z procentami, X. Martianowi Łapińskiemu o rub. sr. 120 z procentami za obligiem 1809 apryla 28 dnia, oraz starozakonnemu Berkowi i Michelowi Leybowiczom o zlot. 1,000 z procentami za obligiem 1807 7bra 27, Jankielowi Szenderowiczowi o rubli sr. 925 z procentami za obligiem 1818 apryla 23, Szenderowi Abramowiczowi o rub. sr. 48 za obligiem 1816 februaryi 14, z kontraktem za karczmy w Kowarsku niedopłaconych, których pozywa o zasądzenie wyrażonych summ do massy i przeznaczenia satysfakcyi ze wszelkiego debitorów majątku, tudzież o expensa prawne. Staroz. Wclfowi Rafałowiczowi o rubli srebr. 58 za obligiem w roku 1822 marca 12 dnia, Piotrowi Lisickiemu Ekonomowi Dobuzkiemu o zł. 350 za obligiem w roku 1822 maja 5, starozakon. Markielowi Abramowiczowi o rub. srebr. 15 za obligiem w roku 1821 7bra 3, Janowi Merfeltowi o rubli srebr. 15 za kartą w roku 1822 3bra 4, Adamowi Kulszy o rubli srebr. 8 za dwoma kartami w roku 1822 februaryi 27, Gedeonowi Tańskiemu o rubli srebr. 245 za dwoma obligami w roku 1820 8bra 26 i 1822 junii 22, Franciszkowi Dołubowskiemu Assesorowi Sądu Niższego Ziemskiego Wilkomierskiego o rubli srebr. 40 za obligiem w roku 1821 xbra 8, Giecelowi A.

bramowiczowi rubli srebr. 29 zł. 5, w roku 1821 junii 29, Wincentemu Linckiemu o rubli sr. 150 za dwoma obligami w roku 1823 Januaryi 15 wydanemi, Eliaszwowi Gerszonowiczowi o rubli srebr. 122 z kontraktu za karczmy w Kowarsku arendowane niedopłaconych których pozywa o zasądzenie wyrażonych summ do massy i przeznaczenie satysfakcyi ze wszelkiego debitora majątku tudzież o expensa.

Roku 1823 miesiąca julii 27 dnia woźny niżej podpisany zeznając, iż tego edyktałnego pozwu kopią, w sprawie W. Ignacego Siesickiego Podkomorzycy, po debitorów w górze wyrażonych, przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Januszewie w pcie Wilkomierskim exystujący wyniesionego; dla ogłoszenia w Gazecie do drzwi Sądowych przybiłem.

Józef Urbanowicz Woźny Ptu Upit.

Roku 1823 julii 27 d. woźny wyżej wyrażony stanąwszy obecnie takowy pozew sądowinie zeznał. Jan Olechnowicz P. Z. Upit. Exd.

Wolno drukować Jan Olechnowicz P.Z.U.Exd.

2. Niżej podpisany w r. idącym 11 julii na Star. Icku Szlomowiczu Sobolu otrzymał oczewisty dekret w Magistr. Wileń. przysądzający w ogóle r. s. 888 kop. 15 i r. as. 285, do zapłaty na d. 23 apr. 1824 roku z zajęciem wszelkiego majątku, ruchomości i sekwestracją osoby; przeto niżej podpisany, każdego mogącego wchodzić z pomienionym Sobolem, o jegoż wszelki majątek w układy, umowy, i jakiego bądź tytułu tranzakta, szczególnie o kamienicę Nrem 217 w Wiloie na ulicy Szklanney oznaczoną, ostrzega: iż przed uspokojeniem ~~zobowiązania~~, ponimo wiedzę; niżej podpisanego do celu osuszenia skutków dekretowi, aby nikt siebie nie wiązał i nie poświęcał, albowiem w razie nieakuratności Sobola dla niżej podpisanego, każdy z nim jednym działający szkodzić będzie, o czém przez niniejsze ostrzeżenie wiedzieć daje. 1823 julii 25 dnia

Abram Hirszowicz Szabat.

Roku 1823 julii 25, wolno do Kuryera Litew. trzykrotnie umieścić. Marcin Strauss R.M.W.

2. Sąd Taxatorsko Exdywizorski dekretem Ziemskim Ptu Lidz. w roku terażniejszym 1823 marca 14 dnia zapadłym, na usatysfacyonowanie wierzycieli J.Pana Nikodema Diczkańca ustanowiony, do folwarku Diczkańce zwanego w powiecie Lidzkim leżącego w dniu 16 julii roku tegoż zebrany; po sporządzeniu inwentacyi, udeterminowawszy administracją, uznawszy komportacją, ppruczywszy wymiar komornikom, i zakreśliwszy inne pierwszemu zjazdowi właściwe rezolucye względem położenia ostateczney opinii, tak co do majątku Nikodema Diczkańca, jako też rozdziału onego, dzień 5ty septembra tegoż idącego roku przeznaczył, o którym terminie obok ciągłego zajęcia się że po rozbiórce pretensyow stawających kredytorow do końca dzieło doprowadzi, a na niestawających stosownie do remissy ammissyą w rzeczy zapisze, ostrzegając, i dla trzykrotnego o tém zawiadomienia niniejszą awizacją do Gazety Kuryera Litew. załączając, o wolności oney umieszczenia poświadczają. Rok 1823 julii dnia. Sędzia Ziemski Ptu Lidz. Heronim Skinder. Leopold Szyszko Sędzia G. Ptu Lidz. i Kawaler. Klemens Stecewicz Regent Gran. Ptu Lidz. Exdywizor.